

Door het doopsel en vormsel ben je priester, profeet, koning, apostel, priester, leraar, herder.

Priesterlijk, profetisch en koninklijk ambt

LG 31

Onder de naam leken verstaan wij hier (...) christengelovigen namelijk die, door het doopsel in Christus ingelijfd, tot volk van God opgericht en aan het priesterlijk, profetisch en koninklijk ambt van Christus op de hun eigen wijze deelachtig zijn en dientengevolge voor hun deel de zending van het hele christenvolk in de Kerk en in de wereld uitoefenen.

AA 2

De leken, deelachtig geworden aan het priesterlijk, profetisch en koninklijk ambt van Christus, vervullen echter een eigen taak in de zending van het gehele volk van God in de Kerk en in de wereld.

Apostel met opdracht en recht

AA 3

De opdracht en het recht om apostel te zijn, ontlenen de leken juist aan hun eenheid met Christus, het Hoofd. Door het doopsel in het mystieke lichaam van Christus ingelijfd en in het vormsel door de kracht van de Heilige Geest gesterkt, worden zij namelijk door de Heer zelf voor het apostolaat bestemd. Zij zijn tot een koninklijke priesterschap en een

heilig volk (vgl. 1 Petr. 2,4-10) gesteld, om alles wat zij doen als geestelijke offers op te dragen en over heel de aarde voor Christus te getuigen. (...)

Op alle christenen rust dus de verheven taak om er zonder ophouden voor te werken, dat de goddelijke heilsboodschap wordt gekend en aanvaard door alle mensen over de gehele aarde.

De Heilige Geest, die het volk van God heiligt door het ambt en door de sacramenten, verleent aan de gelovigen bovendien bijzondere gaven (vgl. 1 Kor. 12,7) om dit apostolaat te kunnen verrichten (...) Aan elke gelovige die deze charismatische gaven, ook al zijn het zeer eenvoudige, ontvangt, wordt daarmee het recht en de opdracht verleend deze in de Kerk en in de wereld te gebruiken tot welzijn van de mensen en tot opbouw van de Kerk in de vrijheid van de Heilige Geest, die 'blaast waarheen Hij wil' (Joh. 3,8).

Priester-, leraars- en herdersambt

AA 10

Door hun aandeel in het priester-, leraars- en herdersambt van Christus hebben de leken ook hun actief aandeel in het leven en het werk van de Kerk.

Vaticanum II, 1962-1965

Lees bovenstaande citaten hieronder in hun context.

Dat christenen priester, profeet, koning, apostel, leraar en herder zijn

LG 31

Wie de heilige kerkvergadering hier met 'leken' bedoelt

31 Onder de naam leken verstaan wij hier alle christengelovigen buiten de leden van het wijdingspriesterschap en van de door de Kerk erkende religieuze staat; de christengelovigen namelijk die, door het doopsel in Christus ingelijfd, tot volk van God opgericht en aan het priesterlijk, profetisch en koninklijk ambt van Christus op de hun eigen wijze deelachtig zijn en diens gevolg voor hun deel de zending van het hele christenvolk in de Kerk en in de wereld uitoefenen.

De leken is een seculiere karaktertrek bijzonder eigen. De leden immers van de priesterorde kunnen weliswaar soms met seculiere zaken bezig zijn, ook door het uitoefenen van een seculier beroep, maar door hun bijzondere roeping worden ze voornamelijk en beroepshalve op het heilig dienstwerk gericht, terwijl de religieuzen door hun staat een welsprekend en verheven getuigenis afleggen van het feit, dat de wereld niet van gedaante kan veranderen noch aan God opgedragen kan worden zonder de geest van de zaligsprekingen. De eigen roeping van de leken ligt hierin, dat zij het rijk van God zoeken juist door de tijdelijke aangelegenheden te behartigen en volgens de wil van God te regelen. Zij leven in de wereld, met name in alle mogelijke wereldlijke beroepen en werken, in de gewone levensomstandigheden van familie en maatschappij: hun bestaan zelf is daarvan als het ware doorweven. Dáár zijn zij door God geroepen, om door het vervullen van hun eigen opdracht, beziel met de geest van het evangelie, bij wijze van zuurdeeg als het ware van binnen uit tot de heiliging van de wereld bij te dragen: zo komt het, dat zij vooral door hun levensgetuigenis, hun geloof, hoop en liefde uitschitteren en Christus aan' de anderen bekendmaken. Aan hen is het dus op bijzondere wijze opgedragen alle tijdelijke aangelegenheden waarmee zij van dichtbij verbonden zijn zo te doorstralen en te ordenen, dat dit alles voortdurend volgens Christus

geschiedt en vooruitgaat en de lof van de Schepper en Verlosser verkondigt.

AA 2

Deelneming van de leken in de zending van de Kerk

2. De Kerk is gesticht, om alle mensen deel te doen hebben aan verlossing en heil⁴

Vgl. Pius XI, encycliek *Rerum Ecclesiae*: AAS 18 (1926), p. 65.

en door hen de gehele wereld metterdaad tot Christus te richten, door de uitbreiding van het rijk van Christus over geheel de aarde tot glorie van God, de Vader. Iedere activiteit van het mystieke lichaam die zich dit ten doel stelt, noemt men apostolaat en de Kerk verricht dit apostolaat door al haar leden, zij het bij elk op andere wijze; de christelijke roeping is namelijk krachtens haar aard tegelijk een roeping tot het apostolaat. In het organisme van een levend lichaam gedraagt geen enkel lid zich louter passief, maar door zijn aandeel in het leven deelt het tegelijk in de activiteit van het lichaam. Zo is het ook in het lichaam van Christus, dat de Kerk is, waar het gehele lichaam, 'door de werking die ieder deel is toegemeten, de lichaamsgroei voltrekt' (Ef. 4,16). In dit lichaam zijn de leden zelfs zo sterk met elkaar verbonden en zo nauw samengevoegd (vgl. Ef. 4,16), dat een lid dat zijn taak bij de opbouw van het lichaam niet volledig vervult noch voor de Kerk noch voor zichzelf van nut kan worden genoemd. Er is in de Kerk verscheidenheid van bediening, maar eenheid van zending. Aan de apostelen en hun opvolgers heeft Christus de opdracht toevertrouwd om in zijn naam en door zijn macht te onderwijzen, te heiligen en te besturen. De leken, deelachtig geworden aan het priesterlijk, profetisch en koninklijk ambt van Christus, vervullen echter een eigen taak in de zending van het gehele volk van God in de Kerk en in de wereld.⁵

Vgl. Vaticanum II, dogm. const. over de Kerk, *Lumen gentium*, n. 31: AAS 57 (1965), p. 37.

Zij oefenen werkelijk apostolaat uit, wanneer zij zich wijden aan evangelisatie en heiliging van de mensen en de tijdelijke orde met

evangelische gezindheid bezielen en vervolmaken, zodat hun werkzaamheid in deze orde duidelijk van Christus getuigt en in dienst staat van het heil van de mensen. Omdat het karakteristiek is voor de leek, dat hij midden in de wereld met haar eigen structuren leeft, is hij speciaal door God geroepen om, in een vurige christelijke geest, als een zuurdesem zijn apostolaat in de wereld te verrichten.

AA 3

Fundamenten van het lekenapostolaat

3. De opdracht en het recht om apostel te zijn, ontleen de leken juist aan hun eenheid met Christus, het Hoofd. Door het doopsel in het mystieke lichaam van Christus ingelijfd en in het vormsel door de kracht van de Heilige Geest gesterkt, worden zij namelijk door de Heer zelf, voor het apostolaat bestemd. Zij zijn tot een koninklijke priesterschap en een heilig volk (vgl. 1 Petr. 2,4-10) gesteld, om alles wat zij doen als geestelijke offers op te dragen en over heel de aarde voor Christus te getuigen. In de sacramenten, en vooral in de heilige eucharistie, wordt de liefde, die de ziel van elk apostolaat is, meegedeeld en gevoed.⁶

Vgl. t.z.p., n. 33, p. 39; vgl. ook n. 10, p. 14.

Het apostolaat wordt beleefd in het geloof, de hoop en de liefde, die de Heilige Geest uitstort in de harten van alle leden van de Kerk. Vooral het gebod van de liefde, het grootste gebod van de Heer, stuwt alle christenen om zich ervoor in te zetten, dat de glorie van God door de komst van zijn rijk werkelijkheid wordt en het eeuwig leven aan alle mensen wordt meegedeeld, opdat zij de enige ware God zullen kennen en Hem die Hij gezonden heeft, Jezus Christus (vgl. Joh. 17,3).

Op alle christenen rust dus de verheven taak om er zonder ophouden voor te werken, dat de goddelijke heilsboodschap wordt gekend en aanvaard door alle mensen over de gehele aarde.

De Heilige Geest, die het volk van God heiligt door het ambt en door de sacramenten, verleent aan de gelovigen bovendien bijzondere gaven (vgl. 1 Kor. 12,7) om dit apostolaat te kunnen verrichten; 'Hij deelt te aan ieder uit zoals Hij het wil' (1 Kor. 12,11), opdat 'ieder die met de gaven zoals hij die heeft ontvangen de anderen dient' ook zelf 'als goede beheerders van Gods veelsoortige genade' (1 Petr. 4,10) bijdraagt in de opbouw van het gehele lichaam in de liefde (vgl. Ef. 4,16). Aan elke gelovige die deze

charismatische gaven, ook al zijn het zeer eenvoudige, ontvangt, wordt daarmee het recht en de opdracht verleend deze in de Kerk en in de wereld te gebruiken tot welzijn van de mensen en tot opbouw van de Kerk in de vrijheid van de Heilige Geest, die 'blaast waarheen Hij wil' (Joh. 3,8). Hij moet dat in gemeenschap met zijn broeders in Christus doen, en heel speciaal met zijn herders, omdat het hun toekomt over de authenticiteit en het ordelijk gebruik van deze gaven te oordelen: niet zo dat zij de Geest uitdoven, maar door alles te onderzoeken en het goede te behouden (vgl. 1 Tess. 5,12; 1 Tess. 5,19; 1 Tess. 5,21.⁷

Vgl. t.z.p., n. 12, p. 16.

AA 10

De gemeenschappen van de Kerk

10 Door hun aandeel in het priester-, leraars- en herdersambt van Christus hebben de leken ook hun actief aandeel in het leven en het werk van de Kerk. Binnen de gemeenschappen van de Kerk is hun activiteit zo noodzakelijk, dat zonder hun inzet het apostolaat van de bisschoppen en priesters zelf meestal zijn volledig resultaat niet kan bereiken. Leken immers met een werkelijk apostolische geest van het slag van de mannen en vrouwen die Paulus bij het evangeliseren hielpen (vgl. Hand. 18,18; Hand. 18,26; Rom. 16,3), vullen aan wat hun medebroeders en -zusters ontbreekt en verlevendigen de bezieling van de bisschoppen en priesters alsook van het overige gelovige volk (vgl. 1 Kor. 16,17-18). Want gevoed door een actieve deelneming aan het liturgisch leven van hun gemeenschap, verrichten juist zij met zorg hun taak in het apostolaat van die gemeenschap; zij brengen mensen terug tot de Kerk die er misschien ver van waren verwijderd; bij het doorgeven van het woord van God, vooral in het catechetisch onderricht, hebben zij een actief aandeel; hun deskundigheid stellen zij ter beschikking om de zielzorg alsook het beheer van de kerkelijke goederen doeltreffender te doen zijn. De parochie levert een duidelijk voorbeeld van gemeenschappelijk apostolaat, doordat ze al wat ze daar aan menselijke verscheidenheid vindt tot eenheid samenbrengt en in de universele Kerk invoegt.¹⁷

Vgl. H. Pius X, apost. brief *Creationis duarum novarum paroeciarum*, 1 juni 1905: ASS 38 (1905), pp. 65-67; Pius XII, toespr. tot de gelovigen van de parochie van de heilige Saba,

11 jan. 1953: Discorsi e Radiomessaggi di S. S. Pio XII, 14 (1952-1953), pp. 449-454; Joannes XXIII, toespr. tot de geestelijkheid en de gelovigen van het suburbicane bisdom Albano te Castel Gandolfo, 26 aug. 1962: AAS 54 (1962), pp. 656-660.

Mogen de leken eraan wennen in hun parochie nauw met hun priesters samen te werken;¹⁸

Vgl. Leo XIII, toespr., 28 jan. 1894: Acta, 14 (1894), pp. 424-425.

hun eigen problemen en die van de wereld en alle problemen die het heil van de mensen raken aan de kerkgemeenschap voor te leggen, om ze in gemeenschappelijk beraad te onderzoeken en op te lossen; zich te beijveren alle apostolische en missionaire initiatieven van de parochie naar vermogen de helpende hand te bieden.

Laten zij hart hebben voor hun bisdom, waarvan de parochie als het ware een cel is, steeds bereid op uitnodiging van hun bisschop ook hun krachten in te zetten voor diocesane ondernemingen. Bovendien dienen zij, om te beantwoorden aan de noden van grote steden en plattelandsstreken,¹⁹

Vgl. Pius XII, toespr. tot de pastoors enz., 6 febr. 1951: Discorsi e Radiomessaggi di S. S. Pio XII, 12 (1950-1951), pp. 437-443; 8 mrt 1952: t.z.p., 14 (1952-1953), pp. 5-10; 27 mrt 1953: t.z.p., 15 (1953-1954), pp. 27-35; 28 febr. 1954: t.z.p., pp. 585-590.

hun werkzaamheden niet te beperken tot de grenzen van parochie of bisdom, maar moeten zij hun best doen deze ook op interparochieel, interdiocesaan, nationaal en internationaal terrein in te zetten; dit des te meer nu de dagelijks toenemende migratie, de steeds nauwere onderlinge relaties en het gemak van de communicatie niet meer toelaten, dat een deel van de gemeenschap zich in zichzelf blijft opsluiten. Zo moeten zij bezorgd zijn voor de noden van het volk van God dat over geheel de aarde is verspreid. Bovenal moeten zij hun bijdrage leveren aan de missionering door materiële hulp te verschaffen of ook door zich persoonlijk in te zetten. Het is immers een opdracht en een eer voor de christenen God een deel van de goederen terug te geven die ze van Hem ontvangen.

LG = Lumen gentium, dogmatische constitutie over de Kerk

AA = Apostolicam actuositatem, decreet over het lekenapostolaat

Lees bovenstaande teksten in hun context op <http://www.rkk.nl/katholicisme/vaticanum-II/inhoud.html>, of in het boek *Constituties & decreten van het 2e Vaticaans Oecumenisch concilie*, uitgegeven in 1967 door *Katholiek archief*, Amersfoort. In andere talen: zie www.vatican.va.

Dit is document 0374 op www.stucom.nl